

IV

(Az EK-Szerződés, az EU-Szerződés és az Euratom-Szerződés alapján, 2009. december 1-je előtt elfogadott jogi aktusok)

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. szeptember 30.)

a Németország által a tőkebefektetések általános feltételeinek korszerűsítéséhez nyújtandó C 2/09 (korábbi N 221/08 és N 413/08). számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2009) 7387. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/13/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután az említett rendelkezéseknek ⁽¹⁾ megfelelően felkérte az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, és ezen észrevételek figyelembevételével,

mivel:

1. ELJÁRÁS

- (1) Németország 2008. április 30-án kelt, a Bizottságnál ugyanezen a napon iktatott levelében két, az iparűzésadó-kötelezettségre, illetve a veszteség későbbre való elhatárolásának korlátozása alóli mentességre vonatkozó intézkedést (N 221/08) jelentett be a Bizottságnak a jogbiztonság érdekében. A Bizottság 2008. június 26-án és október 23-án kelt leveleiben további tájékoztatást kért. Németország a 2008. július 24-én, illetve november 21-én kelt, ugyanezek a napokon iktatott levelekben válaszolt.
- (2) Németország ezen túlmenően 2008. augusztus 22-én kelt, a Bizottság által ugyanezen a napon iktatott levelében egy harmadik, a magánbefektetők adókedvezményeire vonatkozó intézkedést (N 413/08) is bejelentett a Bizottságnak a jogbiztonság érdekében. 2008. október 9-én találkozóra került sor Németország képviselői és a Versenypolitikai Főigazgatóság között. Ezt követően Németország a 2008. november 19-én kelt, ugyanezen a napon iktatott levelében további tájékoztatást adott.
- (3) A Bizottság 2009. január 28-án mindhárom intézkedés tekintetében megindította a hivatalos vizsgálati eljárást. A

határozat összefoglalóját 2009. március 14-én tették közzé a Hivatalos Lapban ⁽²⁾. Németország 2009. március 3-án kelt, ugyanezen a napon iktatott levelében megtette észrevételeit az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban. A 2009. április 9-én és 14-én kelt, ugyanezen a napokon iktatott levelekben harmadik felek is benyújtották észrevételeiket. Németországot 2009. április 23-án tájékoztatták ezekről az észrevételekről, amelyekre a 2009. május 22-én kelt, ugyanezen a napon iktatott levelében válaszolt.

2. LEÍRÁS

2.1. Az intézkedések célkitűzése és költségvetése

- (4) A bejelentések három adózási intézkedést ölelnek fel, és a kedvezményezetteket illetően két meghatározást tartalmaznak. Az intézkedéseket a tőkebefektetések általános feltételeinek korszerűsítéséről szóló törvénybe foglalták (*Gesetz zur Modernisierung der Rahmenbedingungen für Kapitalbeteiligungen – MoRaKG*). Az intézkedések közös célkitűzése egy meghatározott vállalkozáscsoport, a „célvállalkozások” magán kockázati tőkével való ellátásának előmozdítása.
- (5) Az első (N 221/08 számon iktatott) intézkedés arra irányul, hogy a kockázati tőke-társaságok iparűzésadó-kötelezettségére vonatkozó sajátos behatárolási kritériumokkal előmozdítsa a kockázati tőkével való ellátást. Németország abból indul ki, hogy ennek az intézkedésnek az alkalmazása az adóbevételek évi 90 millió EUR összegű csökkenéséhez fog vezetni.
- (6) A második (szintén N 221/08 számon iktatott) intézkedés a veszteségek elhatárolásakor történő visszaélések megakadályozására irányuló szigorú előírásokat lazítja azáltal, hogy lehetővé teszi a célvállalkozások számára a veszteségek későbbre való elhatárolását, ha bennük kockázati tőke-társaság szerezt részesedést. Németország várakozásai szerint ez az intézkedés az adóbevételek évi 385 millió EUR összegű csökkenéséhez fog vezetni.

⁽¹⁾ HL C 60., 2009.3.14., 9. o.

⁽²⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

(7) A harmadik (N 413/08 számon iktatott) intézkedés meghatározza, hogy a célvállalkozásokba befektető természetes személyek (a továbbiakban „magánbefektetők”) értékesítéskor, amennyiben a részesedést haszonnal értékesítik, *jövedelemadó-kedvezményekben* részesülnek. Jóllehet, az adókedvezményt közvetlenül a magánbefektetőknek nyújtják, az intézkedés a célvállalkozásokba irányuló több befektetés révén közvetetten mégis kedvezményben részesítheti a célvállalkozásokat. Németország várakozásai szerint ez az intézkedés az adóbevételek évi 30 millió EUR összegű csökkenéséhez fog vezetni.

2.2. Az intézkedések kedvezményezettjei

(8) A MoRaKG-ben szereplő három adóügyi intézkedés a MoRaKG értelmében vett kockázatiőke-társaságokat és célvállalkozásokat, valamint a magánbefektetőket (a továbbiakban „üzleti angyalok”) – rendszerint tehető magánbefektetőket – részesíti kedvezményben, a következők szerint:

	Iparúzési adóval kapcsolatos intézkedés	A veszteség későbbre való elhatárolásának tilalma alóli mentesség	Jövedelemadó-kedvezmény
Kockázati-őke-társaságok	Közvetlenül	Közvetetten	Nem
Célvállalkozások	Nem	Közvetlenül	Közvetetten
Magánbefektetők	Nem	Nem	Közvetlenül

(9) A kockázatiőke-társaságok olyan társaságok, amelyeket a Szövetségi Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (*Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht – BaFin*) ekként elismer, és amelyek egyidejűleg nincsenek magántőke-befektetési társaságként⁽³⁾ is bejegyezve. A kockázatiőke-társaságként való elismeréshez ezen túlmenően a következő kritériumoknak kell teljesülniük:

- A kockázatiőke-társaság alapszabálya szerint a vállalkozás célját a kockázatiőke-részesedések megvásárlásának, tartásának, kezelésének és értékesítésének kell képeznie. A kockázatiőke-társaság által kezelt összes eszköz 70 %-át a célvállalkozásokban lévő sajátőke-részesedéseknek kell adniuk.
- A kockázatiőke-társaság székhelyének és üzletvezetésének Németországban kell lennie.
- A kockázatiőke-társaság alaptőkéjének vagy tagjai társasági szerződés szerinti hozzájárulásainak legalább 1 millió EUR-t kell kitenniük.

⁽³⁾ A magántőke-befektetési társaságokat az illetékes legfelsőbb tartományi hatóság (*Oberste Landesbehörde*) jegyzi be. Ilyen bejegyzés a magán tőkebefektetések minden fajtája esetében megengedett.

— A kockázatiőke-társaságnak legalább két megbízható, a kockázatiőke-társaság vezetésére szakmailag alkalmas cégvezetővel kell rendelkeznie.

(10) A célvállalkozásoknak jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásoknak kell lenniük, és ezen túlmenően meg kell felelniük a következő feltételeknek:

— Székhelyüknek és üzletvezetésüknek az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely államban kell lennie.

— A részesedés kockázatiőke-társaság általi megszerzésének időpontjában a célvállalkozás saját tőkéje nem haladhatja meg a 20 millió EUR-t.

— Célvállalkozásként csak a részesedés kockázatiőke-társaság általi megszerzése előtt legfeljebb tíz évvel korábban alapított vállalkozás jöhet szóba.

— A részesedés kockázatiőke-társaság általi megszerzésének időpontjában a célvállalkozás értékpapírjaival nem kereskedhetnek szervezett piacon, vagy azok nem lehetnek engedélyezve vagy a kereskedésbe bevonva egyenértékű piacon.

(11) Az intézkedésben a célvállalkozás fogalm meghatározása kapcsán nincs semmilyen utalás a nehéz helyzetben lévő vállalkozások⁽⁴⁾ fogalm meghatározására.

2.3. Iparúzési adó

2.3.1. Háttér

(12) A német iparúzési adót a mindenkori helyi hatóságok vetik ki az állandó telephely által a település területén folytatott gazdasági tevékenységek után. Ez azon az elképzelésen alapul, hogy az üzemi telephelyeknek hozzá kell járulniuk az általuk használt helyi infrastruktúra költségeihez. Az iparúzési adót az iparúzési adóról és a jövedelemadóról szóló jogszabályok értelmében ipari vagy kereskedelmi tevékenységet folytató valamennyi vállalkozásnak meg kell fizetnie, jogi formájától függetlenül. A jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások esetében alapvetően abból indulnak ki, hogy ezek ipari vagy kereskedelmi tevékenységet folytatnak. A jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozásokat tevékenységük szerint különböztetik meg: A jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozás jogi formájában működő olyan vállalkozások, amelyek kizárólag vagyongazdálkodási tevékenységet folytatnak, nem tartoznak az iparúzési adó hatálya alá. Azok a jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozások azonban, amelyek ipari vagy kereskedelmi tevékenységet folytatnak, iparúzési adó fizetésére kötelezettek.

⁽⁴⁾ A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.)

(13) A Szövetségi Pénzügyminisztérium egy útmutatót ⁽⁵⁾ (a továbbiakban a „2003-as útmutató”) adott ki a kockázati-tőke-alapok és magántőkealapok által folytatott vagyonekezelési tevékenységek, illetve ipari vagy kereskedelmi tevékenységek elhatárolásáról. Ezen útmutató szerint a kockázati-tőke-alapok/magántőkealapok az iparűzési adó hatálya alá tartoznak, ha tevékenységüket ipari vagy kereskedelmi tevékenységként sorolják be. Ha azonban csak vagyonekezelést folytatnak, nem tartoznak az iparűzési adó hatálya alá. Ez a 2003-as útmutató a Szövetségi Pénzügyi Bíróság (*Bundesfinanzhof – BFH*) 2001. július 25-én hozott ítéletén ⁽⁶⁾ alapul. Eszerint vélelmezik, hogy a kockázati-tőke-alap nem folytat ipari vagy kereskedelmi tevékenységet, amennyiben teljesülnek a következő kritériumok:

- nem használnak fel banki kölcsönt/nem fogadnak el biztosítékokat,
- nincs jelentős saját szervezet az alap vagyónának kezelésére, az irodafenntartás nem haladja meg a nagy magánvagyon esetében szokásos mértéket ⁽⁷⁾,
- nem hasznosítanak valamilyen piacot szakmai tapasztalatokra támaszkodva,
- nem tesznek nyilvános ajánlatot/nem kereskednek saját számlára,
- nincs rövid távú befektetés,
- az értékesítés bevételeit nem fektetik be újra,
- a portfólióba tartozó vállalkozásokban nem folytatnak saját vállalkozói tevékenységet,
- nincs ipari vagy kereskedelmi jelleg, ill. „ipari vagy kereskedelmi inflexió” ⁽⁸⁾,

(14) Ezek a kritériumok lényegében arra szolgálnak, hogy tisztázzák a kockázati-tőke-alapok/magántőkealapok ipari vagy kereskedelmi, illetve nem ipari vagy kereskedelmi tevékenységei közötti, német adójogban lefektetett hagyományos megkülönböztetést. A vagyonekezelést nem ipari

vagy kereskedelmi tevékenységnek tekintik. Az ipari vagy kereskedelmi, illetve a nem ipari vagy kereskedelmi tevékenység közötti megkülönböztetés borotvaellen táncol, és az számos, többek között a Szövetségi Pénzügyi Bíróság (*Bundesfinanzhof*) által is hozott ítélet tárgya. A kockázati-tőke-alap vagy magántőkealap általános szabályként akkor folytat ipari vagy kereskedelmi tevékenységet, ha az eszközökkel folytatott kereskedelem (rövid időtartam az eszközök, mint például értékpapírok megszerzése és elidegenítése között) tevékenységének jelentős részét teszi ki ⁽⁹⁾.

2.3.2. Az iparűzési adóval kapcsolatos pontosítások a MoRaKG-ben

- (15) A bejelentés szerint a MoRaKG 1. cikkének 19. §-a a 2003-as útmutató „pontosítását” tartalmazza, és állítólag nincsenek lényeges különbségek a jogszabály és az útmutató között.
- (16) E rendelkezés szerint azokat a jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozás jogi formájában működő kockázati-tőke-társaságokat, amelyek kizárólag kockázati-tőke-részesedések megszerzésével, tartásával, kezelésével és értékesítésével foglalkoznak, és kizárólag jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásokban tartanak részesedéseket, a jövedelemadó szempontjából vagyonekezelési tevékenységet folytatónak kell besorolni. A kockázati-tőke-társaságok eszerint különösen akkor nem minősülnek vagyonekezelési tevékenységet folytatóknak, ha a következő vagy hasonló tevékenységeket folytatnak:
- kockázati-tőke-befektetések és más, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely szerződő államban székhellyel és üzletvezetéssel rendelkező vállalkozásokban lévő részesedések rövid távú értékesítése,
 - tranzakciók pénzügyi eszközökkel ⁽¹⁰⁾; tranzakciók az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely szerződő államban székhellyel rendelkező hitelintézeteknél tartott bankbetétekkel; tranzakciók befektetési jegyekkel ⁽¹¹⁾,

⁽⁵⁾ Einkommensteuerliche Behandlung von Venture Capital und Private Equity Fonds; Abgrenzung der privaten Vermögensverwaltung vom Gewerbebetrieb (A kockázati és magántőkealapok kezelése a jövedelemadó szempontjából; a magán vagyonekezelés elhatárolása az ipari vagy kereskedelmi tevékenységtől); a BMF 2003. november 20-i útmutatója, Szövetségi Adóügyi Közlöny (*Bundessteuerblatt*) 2004, I. rész, 1. szám, 40. o.

⁽⁶⁾ Szövetségi Adóügyi Közlöny (*Bundessteuerblatt*) II. 2001, 809. o.

⁽⁷⁾ Az alap nem tarthat fenn az alap vagyónának kezelése céljából jelentős saját szervezetet. Ha az alap saját irodát működtet, ez nem jelent gondot, ha nem lépi túl a nagy magánvagyon esetében szokásos mértéket.

⁽⁸⁾ Kereskedelmi inflexió – más néven a jövedelmek átminősítése – forog fenn például akkor, ha egy iparűzési adó hatálya alá nem tartozó jogalany pótlólagosan egy ipari vagy kereskedelmi tevékenységbe is belekezd. Ez a tevékenység ezután annyiban átminősíti („átszínezi”) a jogalany egészét, hogy az az iparűzési adó hatálya alá kerül, akkor is, ha az ipari vagy kereskedelmi tevékenység csak tevékenységének csekély részét teszi ki.

⁽⁹⁾ Az ipari vagy kereskedelmi tevékenység meghatározása szerint olyan önálló, tartós tevékenység, amelyet haszonyszerzési céllal folytatnak (nem kedvtelésből), amely az általános gazdasági forgalom része (túlmege a családtagok és barátok számára nyújtott szolgáltatásokon), és amely sem mezőgazdasági tevékenységnek, sem szabad foglalkozás (mint például ügyvéd, orvos, művész vagy tanár) gyakorlásának nem tekinthető. A vagyonekezelést olyan tevékenységként határozzák meg, amelyet a vagyon hasznosítása jellemez abban az értelemben, hogy a fenntartandó vagyomból hasznot húznak, és az alapvető vagyonelemek kihasználása átcsoportosítás útján döntően nem kerül előtérbe. Különös jelentősége van az ipari vagy kereskedelmi tevékenységként vagy vagyonekezelésként való besorolásnak az értékpapír- vagy ingatlanbefektetések esetében. Amennyiben ipari vagy kereskedelmi tevékenység által bevételek keletkeznek, úgy minden elidegenítésből származó nyereség adóköteles, és egyben az iparűzési adó hatálya alá is tartozik. Amennyiben pusztán vagyonekezelésről van szó, úgy a különböző forrásokból származó jövedelmek adókötelesek, de az alapul szolgáló befektetések lehetséges elidegenítése bizonyos körülmények között mentesül az elidegenítésből származó nyereség megadóztatása alól (és az iparűzési adó alól is).

⁽¹⁰⁾ A befektetésekről szóló törvény (*Investmentgesetz*) 48. §-ának értelmében.

⁽¹¹⁾ A befektetésekről szóló törvény (*Investmentgesetz*) 50. §-ának értelmében.

- tanácsadás, illetve kölcsönök és garanciák nyújtása a célvállalkozásoknak, amelyekben a kockázatitőke-társaság részesedéssel rendelkezik, valamint hitelek felvétele és nyereségrészesedési jogok és kötvények kibocsátása,
- a kockázatitőke-részesedések és más, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely szerződő államban székhellyel és üzletvezetéssel rendelkező vállalkozásokban lévő részesedések elidegenítéséből származó bevételek újbóli befektetése,
- valamely piac kihasználása szakmai tapasztalatokra támaszkodva.

(17) Továbbá eszerint a saját üzlethelyiségek és az üzletszerű szervezet szerzése és fenntartása nem akadályozza meg, hogy a kockázatitőke-társaság tevékenységét vagyongazdálkodási tevékenységnek minősítsék. A (16) preambulumbekzdésben megnevezett tevékenységeket azonban folytathatja egy, a kockázatitőke-társaság 100 %-os tulajdonában lévő leányvállalat is.

2.4. Veszteség elhatárolása

2.4.1. Bevezetés

- (18) A vállalkozások a valamely pénzügyi évben elszenvedett veszteségeiket rendszerint elhatárolhatják későbbre, vagyis elszámolhatják a későbbi pénzügyi évek nyereségeivel szemben. A veszteség elhatárolása miatt a veszteségek a vállalkozás teljes fennállása alatt figyelembe vehetők. Ez azonban visszaélésre is lehetőséget ad, az úgynevezett kiürített társaságok formájában, amelyeket – jóllehet, már nem végeznek tényleges tevékenységet – azért értékesítenek, mert elhatárolt veszteségeik valós értéket képeznek. Az ilyenfajta elhatárolt veszteségekkel rendelkező kiürített társaság felvásárlója hasznot húz abból, hogy ezeket az elhatárolt veszteségeket levonja jövőbeni, adóköteles nyereségeiből, és emiatt az alkalmazandó adókulcsnak megfelelően kevesebb adót kell befizetnie.
- (19) Németország a társasági adóról szóló törvénybe (*Körperschaftsteuergesetz – KStG*) a veszteségekkel való kereskedelem révén megvalósuló visszaélés megakadályozását célzó intézkedéseket foglalt. A vállalkozások adóztatása reformjának folytatásáról szóló 1997. évi törvénnyel (*Gesetz zur Fortsetzung der Unternehmenssteuerreform*) véget vetettek a veszteségek kiürített társaságok formájában folytatott kereskedelmének. A vállalkozások adóztatásának reformjáról szóló 2008. évi törvénnyel (*Unternehmenssteuerreformgesetz*) Németország szigorította a visszaélések megakadályozását célzó intézkedéseket. A törvény a 25 % feletti közvetlen és közvetett tulajdoni részesedések ötéves időszakon belüli minden változására

hatással van. A KStG a veszteség részarányos levonását irányozza elő abban az esetben, ha a jegyzett tőke, a tagsági jogok, a részesedési jogok vagy a szavazati jogok több mint 25 %-át öt éven belül közvetlenül vagy közvetetten átruházzák valamely vásárlóra. A fel nem használt veszteségek egyáltalán nem vonhatók le, ha a jegyzett tőke vagy a fent említett jogok több mint 50 %-át öt éven belül közvetlenül vagy közvetetten átruházzák valamely vásárlóra.

2.4.2. A MoRaKG

- (20) A MoRaKG a kockázatitőke-társaságok által megszerzett célvállalkozások esetében lazítaná a veszteségek elhatárolására vonatkozó rendelkezéseket, mivel a jelentősen megváltozott tulajdonosi szerkezetű célvállalkozások számára lehetővé teszi, hogy az adózás szempontjából elhatárolják veszteségeiket, amelyek a főszabály szerint egyébként elévülnének.
- (21) A MoRaKG 4. cikke szerint a kockázatitőke-társaságnak a célvállalkozásban való közvetlen részesedésszerzése esetén a célvállalkozás veszteségei a célvállalkozás adóköteles belföldi eszközállománya rejtett tartalékainak erejéig továbbra is levonhatók. Ugyanez érvényes, ha egy vásárló, amely maga nem kockázatitőke-társaság, közvetlenül részesedést vásárol egy kockázatitőke-társaságtól egy célvállalkozásban, ha

— a célvállalkozás a részesedés megszerzésekor legfeljebb 20 millió EUR saját tőkével rendelkezik, vagy

— a célvállalkozás a részesedés megszerzésekor legfeljebb 100 millió EUR saját tőkével rendelkezik, és a saját tőke 20 millió EUR összeget meghaladó növekedése az elidegenítést megelőző négy pénzügyi év éves nyereségeiből származik,

— a célvállalkozásban lévő részesedés kockázatitőke-társaság általi megvásárlása és elidegenítése közötti időszak legalább négy év.

- (22) A levonható veszteség a jövedelemadóról szóló törvény rendelkezései szerinti veszteséglevonás keretében a részesedés megszerzésének évében egyötöd részben levonható; ez az összeg a következő négy év mindegyikében a levonható veszteség tovább egyötödével emelkedik.

2.5. Magánbefektetőknek nyújtott adókedvezmények

2.5.1. Bevezetés

- (23) A MoRaKG célja, hogy a befektetésekkel elért nyereségekre vonatkozó adókedvezményekkel hozzájáruljon ahhoz, hogy magánbefektetők, mint például üzleti angyalok fektessenek be a célvállalkozásokba.

- (24) A MoRaKG 1. cikkének 20. §-a szerint a célvállalkozásban lévő részesedések elidegenítéséből származó értékesítési nyereségeket a befektetők között a részesedés szerint, arányosan osztják fel. Az ebből adódó összeget veszik figyelembe a magánbefektetők/üzleti angyalok jövedelemadóztatásánál.
- (25) Az adókedvezmény csak realizált értékesítési nyereségek esetében jelentkezik. A magánbefektető/üzleti angyal célvállalkozásban lévő részesedésének az utolsó öt év során 3 % és 25 % között kell lennie, és a részesedés legfeljebb 10 éve állhat fenn. A magánbefektető/üzleti angyalok a legfeljebb 25 %-os részesedés tekintetében befektetésenként legfeljebb 50 000 EUR (200 000 EUR x 0,25) adómentes nyereségre tarthatnak igényt. Németország számításai szerinti ebből következően a maximális adókedvezmény üzleti angyalonként és befektetésenként 22 500 EUR. Befektetésenként 800 000 EUR-t meghaladó nyereség esetén az adókedvezmény részarányosan csökken, és ha a teljes nyereség eléri az 1 millió EUR-t, teljesen megszűnik.

3. AZ ELJÁRÁS ELINDÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZATBAN MEGFOGALMAZOTT AGGÁLYOK

- (26) Mint az a (3) preambulumbekkezdésben szerepelt, a Bizottság 2009. január 28-án határozatot hozott a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról (a továbbiakban az „eljárás megindításáról szóló határozat”). A Bizottság ebben kinyilvánította azt az előzetes véleményét, hogy mindhárom intézkedés állami támogatást képez.

3.1. Állami támogatás fennállása az iparűzési adóra vonatkozó intézkedés esetében

- (27) A 2003-as útmutató és MoRaKG-ban szereplő „pontosság” Bizottság által elvégzett összehasonlítása alapján a Bizottság kétségének adott hangot Németország azon állításával kapcsolatban, miszerint a MoRaKG csupán törvényi szabályozás keretében pontosítja a 2003-as útmutatót, mivel úgy tűnik, hogy a törvény a benne meghatározott kockázatitőke-társaságok újonnan létrehozott speciális kategóriája számára bizonyos adójogi előnyöket határoz meg. A Bizottságnak az volt a benyomása, hogy a „pontosság” eltér a 2003-as útmutatótól, és bizonyos kockázatitőke-társaságok számára kevésbé szigorú kritériumokat állapít meg az iparűzési adó alóli mentesség tekintetében.
- (28) E kétséget illetően a Bizottság megállapította, hogy az iparűzési adóra vonatkozó intézkedés előnyben részesítene bizonyos kockázatitőke-társaságokat más, esetleg ugyanolyan vagy hasonló tevékenységet folytató befektetési társaságokkal szemben. Ezenkívül az éves adóbevételek az iparűzési adó leírt kiesése miatt a becslés szerint 90 millió EUR-val csökkennének, ami arra utalhat, hogy a MoRaKG nem pusztán a 2003-as útmutató „pontossítása”.

3.2. Állami támogatás fennállása a veszteség elhatárolására vonatkozó intézkedés esetében

- (29) Németország alapvetően nem zárta ki, hogy a veszteség elhatárolására vonatkozó intézkedés szelektív, és ezáltal előnyben részesíti a célvállalkozásokat és a kockázatitőke-társaságokat. Németország azonban azt állította, hogy ezt a német adórendszer jellege és logikája indokolta teszi. Mivel a veszteség felhasználására vonatkozó általános korlátozás 2008-as bevezetése Németország álláspontja szerint különös nehézséget jelent a kockázatitőke-piac számára, a veszteség felhasználásának lehetőségét e piac esetében továbbra is fenn kellene tartani. Az intézkedés ebből következően megfelel az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adózásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény⁽¹²⁾ (a továbbiakban „a vállalkozások adózásáról szóló bizottsági közlemény”) kritériumainak.
- (30) A Bizottság azonban utalt arra, hogy nem szabadna kizárni más befektetési társaságokat (vagyis a kockázatitőke-társaság fogalom meghatározásán kívül eső társaságokat), ha az intézkedést a német adórendszer jellege és logikája indokolja, mert lehetséges, hogy más befektetési társaságok is befektethetnek célvállalkozásokba, és ezeknek szintén képesnek kell lenniük arra, hogy éljenek a veszteség felhasználásának jogával. Nem ez azonban a helyzet, mivel az olyan célvállalkozások, amelyekben más befektetési társaságok rendelkeznek részesedéssel, csak akkor vihetik tovább veszteségeiket, ha ezek a társaságok részesedésüket a (21) preambulumbekkezdésben leírt feltételek mellett kockázatitőke-társaságtól vásárolták.
- (31) Németország azt állította továbbá, hogy az intézkedés nem érinti hátrányosan az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésének értelmében a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel a vállalkozások adózásáról szóló bizottsági közleménnyel összhangban lévő „magától az adórendszerrel elválaszthatatlan célkitűzést” követ. Az intézkedés csak egy kivételt képez egy szigorú szabály alól, amelynek más tagállamokban nincs megfelelője. Ezért ez nem is gyakorolhat a versenyre vagy a kereskedelemre határokon átnyúló hatást.
- (32) A Bizottság azonban megállapította, hogy az intézkedés kedvezményezettjei mindazonáltal foglalkozhatnak más tagállamokkal való kereskedelemmel, ezért az intézkedés hatással lehet a kereskedelemre. Ezenkívül annak a kérdésnek a megvizsgálásakor, hogy egy adózási intézkedés bizonyos vállalkozások számára szelektív előnyt biztosít-e, a szóban forgó tagállamban általánosan érvényes rendszerből kell kiindulni. Az a kérdés, hogy más tagállamokban milyen előírások alkalmazandók, alapvetően lényegtelen.

⁽¹²⁾ HL C 384., 1998.12.10., 3. o.

3.3. Állami támogatás fennállása a magánbefektetőket megillető adókedvezmények esetében

- (33) Németország kijelentette, hogy ez az intézkedés nem képez állami támogatást, mivel a kedvezményezettek természetes személyek. Mivel azonban az intézkedés a befektetők számára vonzóbbá tesz bizonyos vállalkozásokba – a célvállalkozásokba – irányuló befektetéseket, bizonyos vállalkozások (a célvállalkozások) közvetetten előnyhöz juthatnak ⁽¹³⁾.
- (34) A Bizottság ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy teljesülnek az „előny” és a „szelektivitás” kritériumai. Ezen túlmenően az intézkedés alkalmazása révén az éves adóbevételek becslés szerint mintegy 30 millió EUR-val csökkennének.

3.4. Összeegyeztethetőség a kis- és középvállalkozásokba történő kockázatitőke-befektetések előmozdítását célzó állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatással

- (35) A Bizottság kétségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az intézkedések összeegyeztethetők a kis- és középvállalkozásokba történő kockázatitőke-befektetések előmozdítását célzó állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatással (a továbbiakban „kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás”) ⁽¹⁴⁾, mivel ezen iránymutatás szerint kockázati tőke formájú állami támogatás nem nyújtható nagyvállalkozásoknak ⁽¹⁵⁾, nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak, valamint a hajógyártásban, a szén- és acélpárhban tevékenykedő vállalkozásoknak. A szóban forgó esetben azonban a fent említett csoportokhoz tartozó vállalkozások is igénybe vehetik az intézkedéseket. Az intézkedések hatályának meghatározása ezért (a kedvezményezettek tekintetében) nincs összhangban a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatással.
- (36) Ezen túlmenően az állami támogatásnak a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 4.3. pontja szerint olyan piaci hiányosságra kell irányulnia, amelynek fennállása megfelelően bizonyítható. Németország nem szolgált ilyen bizonyítékkal.
- (37) A Bizottság kétségét fejezte ki továbbá azzal kapcsolatban is, hogy teljesülnek a kockázatitőke-befektetésekről

⁽¹³⁾ Azt a tényt, hogy a meghatározott vállalkozásokba befektető magánszemélyeknek adott adókedvezmények az e vállalkozásoknak szóló állami támogatást képezhetnek, a Bíróság is megerősítette (lásd a C-156/98 számú, Németország kontra Bizottság ügyet, EBHT 2000, I-6857).

⁽¹⁴⁾ HL C 194., 2006.8.18., 2. o.

⁽¹⁵⁾ A célvállalkozás MoRaKG szerinti fogalom meghatározása nem egyezik az EU kis- és középvállalkozásokra vonatkozó meghatározásával. Azzal a feltétellel kapcsolatban például, hogy a célvállalkozás a részesedés kockázatitőke-társaság általi megszerzésekor legfeljebb 20 millió EUR saját tőkével rendelkezhet, a Bizottság a következőket állapítja meg: A mérlegfőösszeg a saját tőke és a kötelezettségek összegéből tevődik össze. A kötelezettségek rendszerint lényegesen nagyobb összeget tesznek ki a saját tőkének. Ebből következően a célvállalkozások könnyen átléphetik a kvk-m mérlegfőösszegére vonatkozó 43 millió EUR küszöbértéket. Ezen túlmenően a célvállalkozás fogalom meghatározása nem tartalmazza a foglalkoztatottak létszámára vonatkozó 250 fős határt és a forgalomra vonatkozó 50 millió EUR összegű határt.

szóló iránymutatás 4. pontjában felsorolt további előfeltételek. A Bizottság megállapította azt is, hogy az adókedvezmény jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásokba befektető kockázatitőke-társaságokra való korlátozása ellentmondani látszik az intézkedés kinyilvánított céljának, amely minden olyan vállalkozás kockázati tőkével való ellátásának előmozdítása, amelynek kockázati tőkére van szüksége. A fiatal, innovatív vállalkozások ugyanis, amelyeknek kockázati tőkére van szüksége, a jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásán kívül más jogi formát is választhatnak. A jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozás jogi formájában működő fiatal, innovatív vállalkozásokat azonban az intézkedés nem részesítené kedvezményben.

3.5. Összeegyeztethetőség a közös piaccal

- (38) A Bizottság kétségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az intézkedések összeegyeztethetők a közös piac előírásaival. Kockázatitőke-társaságként csak németországi székhellyel és üzletvezetéssel rendelkező vállalkozások sorolhatók be. Következésképpen úgy tűnik, hogy bizonyos vállalkozások – különösen a Közösségből és az EGT-ből származó, Németországon kívüli székhelyű vállalkozások állandó telephelyei/fiókjai és leányvállalatai nem támogathatók. Ez a feltétel korlátozhatja az EK-Szerződés 43. cikke értelmében vett szabad letelepedéshez való jogot.
- (39) Németország azt állítja, hogy a Németországon kívüli székhelyű vállalkozásokat a BaFin nem ellenőrizheti, és indokolatlan versenyelőnyt élveznének a német kockázatitőke-társaságokkal szemben. A Bizottság mindazonáltal kétségének adott hangot azzal kapcsolatban, hogy nem létezik más lehetőség a külföldi vállalkozások Németországban bejegyzett és a kockázatitőke-társaságokkal ténylegesen versenyben álló állandó telephelyeinek felügyeletére. Ezért a Bizottság ekkor arra a következtetésre jutott, hogy nem indokolt e vállalkozások kizárása a szabályozásból. A Bizottság ebből az okból kifolyólag azt is kétségesnek találta, hogy az érintett intézkedéseket a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja.

4. NÉMETORSZÁG ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZATTAL KAPCSOLATOS ÉSZREVÉTELEI

- (40) Németország a 2009. március 3-án kelt levélben tette meg észrevételeit a Bizottság határozatával kapcsolatban, amellyel megindította az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást. Az észrevételek mindhárom intézkedést érintik. Németország továbbra is azt az álláspontot képviseli, hogy az intézkedések nem képeznek állami támogatást.

4.1. Iparüzési adóval kapcsolatos intézkedés

- (41) Németország hangsúlyozta azt a nézetét, miszerint az iparüzési adóra vonatkozó intézkedés nem határoz meg az iparüzési adó alóli mentességet, hanem az ipari és kereskedelmi, illetve a vagyonkezelési tevékenységek

közötti elhatárolásra szolgál, és emiatt pusztán kinyilatkoztató értelme van. Azt, hogy egy kockázatitőke-társaság ipari vagy kereskedelmi, vagy vagyongazdálkodási tevékenységet folytat-e, végső soron a német legfelsőbb bírósági ítélkezési gyakorlat szerint értékelik, amelynek összefoglalása a 2003-as útmutatóban található.

- (42) Az adóbevételek 90 millió EUR összegű várható csökkenését illetően Németország kijelentette, hogy a MoRaKG pontosításai révén kevesebb olyan „balul sikerült” szerződésre kerül sor, amelyek esetében csak a szerződés „balul sikerült” kialakítása miatt válnak esedékessé adók.

4.2. A veszteségek elhatárolására vonatkozó intézkedés

- (43) Németország megerősítette azt az álláspontját, hogy a veszteség célvállalkozások szintjén történő levonására vonatkozó előírásokat az adórendszer jellege és logikája indokolja, még akkor is, ha olyan befektetési társaságok is befektetnek célvállalkozásokba, amelyek nem tartoznak a MoRaKG meghatározása alá.
- (44) Németország véleménye szerint a jogalkotó mozgásterének része, hogy a kockázatitőke-társaságokat elhatárolja az egyéb befektetési társaságoktól, mivel a kockázatitőke-társaságok és egyéb befektetési társaságok között objektív különbségek vannak. Ezért a vállalkozások adózásáról szóló bizottsági közlemény 24. pontja szerint indokolt az eltérő bánásmód.
- (45) Ezenkívül a kockázatitőke-társaságok – Németország állítása szerint – különleges helyzetben vannak. Mivel ezek esetében jellemző, hogy elhatárolt veszteséggel rendelkező célvállalkozásokba fektetnek be, a második intézkedés esetében nem állami támogatásról van szó, hanem a jelenlegi rendszer kockázatitőke-piacot érintő hátrányainak kiegyenlítésére szolgáló szabályozásról.

4.3. Adókedvezmények a magánbefektetők számára

- (46) Németország nézete szerint az adókedvezményre vonatkozó intézkedés nincs jelentős hatással a tagállamok közötti kereskedelemre, különösen mivel az adókedvezmény befektetőnként 22 500 EUR-ra korlátozódik. Ezen túlmenően az intézkedés ugyanúgy vonatkozik a más tagállamokban székhellyel rendelkező célvállalkozásokra, és nem alkalmaznak megkülönböztetést a német célvállalkozások és a más tagállamokból származó célvállalkozások között.
- (47) Németország kijelenti továbbá, hogy a közvetlen kedvezményezett természetes személyek, akikre nem vonatkoznak az állami támogatási előírások. Ezenkívül a célvállalkozások az intézkedés különleges felépítéséből adódóan nem részesülnek semmiféle számszerűsíthető

előnyben, ami szintén kizárja az intézkedés állami támogatás jellegét.

- (48) Németország leírása szerint az adókedvezmény nem közvetlenül a befektetéshez, hanem a célvállalkozásban lévő részesedés elidegenítéséhez kapcsolódik.

4.4. A szabad letelepedés alapelveinek megsértése

- (49) Németország véleménye szerint a MoRaKG nem sérti az EK-Szerződés 43. cikke szerinti szabad letelepedés alapelvét, mivel a letelepedés szabadságának korlátozását indokolja, hogy a székhelyre vonatkozó követelmény kínálkozik egyetlen lehetőségként a törvényi előfeltételek betartásának szavatolására.

5. HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (50) A 2009. április 9-én kelt levélben (a Bundesverband Deutscher Kapitalbeteiligungsgesellschaften – German Private Equity and Venture Capital Association e. V. [BVK]) és a 2009. április 14-én kelt levélben (a Biotechnologie-Industrie-Organisation Deutschland e.V. (BIO), valamint a Business Angels Network Deutschland e. V. [BAND]) három érdekelt fél nyújtott be észrevételeket az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban.

5.1. Harmadik felek iparúzési adóval kapcsolatos észrevételei

- (51) A BVK nézete szerint a MoRaKG-ben szereplő törvényi kritériumok bevezetése, amelyek alapján az adózás szempontjából vagyongazdálkodási tevékenységet folytatóként sorolják be a kockázatitőke-társaságokat, nem jár a kockázatitőke-társaságok adózási támogatásával. A MoRaKG sokkal inkább az ágazat további elbizonytalanításához járul hozzá.
- (52) A BVK szerint a „pontosítás” nem kevésbé szigorú a 2003-as útmutatónál, mivel a német Bundestag pénzügyi bizottsága azt az álláspontot képviselte, hogy a MoRaKG mellett kiegészítésként a 2003-as útmutató továbbra is alkalmazandó marad⁽¹⁶⁾. Következésképpen a MoRaKG 1. cikkének 19. §-ában foglalt általános kijelentéseket a 2003-as útmutató konkretizálja. E nem kielégítő szabályozási technika miatt a 2003-as útmutató kritériumai a kockázatitőke-társaságok tekintetében is továbbra is érvényben maradnak. A BVK álláspontja szerint ezért nem támasztható alá az adóbevételekkel kapcsolatos, a szövetségi kormány által 90 millió EUR-ra becsült összegű kiesés.
- (53) A BVK kifejezetten a belföldi és külföldi – különösen az Európai Unió más tagállamaiból származó – magántőke-társaságokra, valamint bel- és külföldi befektetőkre vonatkozó egységes általános feltételek mellett áll ki Németországban.

⁽¹⁶⁾ Vö. a német Bundestag pénzügyi bizottságának véleményével – BT-Drucks. 16/9829, 5. o.-tól: „a jogszabály értelmezése kapcsán az eddigi közigazgatási rendelet ezért kiegészítő jelleggel továbbra is alkalmazandó marad”.

- (54) A BIO véleménye szerint a MoRaKG nem határozza meg, hogy a kockázatitőke-társaságok az iparüzési adó alóli kedvezményes mentességet kapnának. A MoRaKG azt a már a 2003-as útmutató alapján bevett gyakorlatot foglalja törvénybe, hogy a vagyongazdálkodási tevékenységet folytató alapok mentesülnek az iparüzési adó alól.

5.2. Harmadik felek veszteségek elhatárolásával kapcsolatos észrevételei

- (55) A BVK nézete szerint a német jogalkotónak ugyanolyan bánásmódban kellene részesítenie a bel- és külföldi kockázatitőke- és magántőke-társaságokat, mint a MoRaKG meghatározása szerinti kockázatitőke-társaságokat. A BVK továbbá azt az álláspontot képviseli, hogy ez a cél csak a valamennyi magántőkealap-kezelő társaságra vonatkozó egységes jogi és adózási keretfeltételek révén érhető el. A BVK azt javasolja, hogy azok a kockázatitőke-társaságok is megkülönböztetés-mentesen élhessenek a veszteség levonásának lehetőségével, amelyek nem tartoznak a MoRaKG fogalom meghatározásának hatálya alá. A BVK hangsúlyozza azt az álláspontját, hogy a társasági adóról szóló német törvény veszteség levonására vonatkozó tilalma tartósan hátráltatja a kockázatitőke- és magántőke-társaságok befektetési tevékenységét.

- (56) A BIO Deutschland a MoRaKG-ban a veszteség elhatárolása tekintetében a fennálló helyzethez képest javulást lát. A BIO elsősorban a veszteség elhatárolását helyezi a középpontba, és úgy véli, hogy egy hátrány célzott mérséklése nem tekinthető támogatásnak. Mivel az érvényben lévő veszteség levonására vonatkozó szabályok különösen az innovatív kkv-ket hozzák hátrányos helyzetbe, a MoRaKG-t az adóhátrányt kiegyenlítő szabályozásnak kell tekinteni. A BIO nézete szerint a MoRaKG helyes és szükséges módon lehetővé teszi a vállalkozás számára tőkét biztosító tőkebefektetési társaságok megkülönböztetését.

5.3. Harmadik felek észrevételei a magánbefektetőknek szóló adókedvezményekkel kapcsolatban

- (57) A BVK üdvözlöi a magánbefektetők adókedvezményben részesítésének a MoRaKG-ben meghatározott általános célját. A BVK véleménye szerint ez az adókedvezményre vonatkozó intézkedés azoknak a magánszemélyeknek a megfelelő támogatását jelenti, akik a korai szakasz finanszírozásának a MoRaKG által taglalt nagykockázatú szegmensébe fektetnek be.
- (58) A BAND kiemelte, hogy az ilyen jellegű, fiatal vállalkozásokba befektető magánszemélyeknek nyújtott adókedvezmények más tagállamokban is elterjedtek, és kialakításuk másutt nagyobb. A BVK a magánbefektetőknek szóló adókedvezmények bevezetése mellett érvel, és ebből adódóan üdvözlöi a MoRaKG-t. A BAND ugyanakkor a meglehetősen csekély adózási előnyökre tekintettel, amelyek csak sikeres kilépés esetén realizálódnak, kétségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a MoRaKG érzékelhető ösztönző hatást fog gyakorolni az üzleti angyalokra. A BAND úgy véli, hogy a befektetőkenti maximális adókedvezmény összege a részleges jövedelmi

eljárás alapján mintegy 14 210 EUR, nem pedig mintegy 22 500 EUR, mint ahogyan azt Németország megadta. A BAND szerint a célvállalkozások közvetett támogatása a valóságban mindig a 20 000 EUR összegű *de minimis* küszöb alatt maradna. Az előny – ha egyáltalán valamikor – csak a befektető kilépésének időpontjában realizálódna.

- (59) A BIO álláspontja szerint a maximális előny, amelyben egy magánbefektető csak meghatározott előfeltételek mellett részesül, 22 500 EUR. Ez az összeg csekély, és nem a befektetéshez kötődik (hanem a részesedések eladásához), és így nem is vihető át a célvállalkozásokra.

6. NÉMETORSZÁG ÁLTAL A HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEIVEL KAPCSOLATBAN BENYÚJTOTT ÉSZREVÉTELEK

- (60) Németország 2009. május 22-én kelt levelében válaszolt a harmadik felek észrevételeire.

6.1. Iparüzési adóval kapcsolatos intézkedés

- (61) Németország megállapítja, hogy a BVK a MoRaKG-re vonatkozó bírálata ellenére megerősíti, hogy a MoRaKG nem jelent a jogi helyzettől való eltérést a vagyongazdálkodási tevékenység ipari vagy kereskedelmi tevékenységtől való elhatárolása tekintetében.

6.2. A veszteségek elhatárolására vonatkozó intézkedés

- (62) Németország rámutat arra, hogy a BVK-nak az intézkedés teljes magántőke-ágazatra való kiterjesztésére irányuló javaslata indokolatlan megszolgáltatlan nyereségekhez vezetne. Németország azért döntött a szükséges differenciálás mellett, hogy az intézkedés a lehető legcélzottabb legyen.
- (63) Németország hangsúlyozza, hogy a BIO megerősíti Németországnak azt az álláspontját, hogy a MoRaKG a veszteségek túlzott felhasználásának megakadályozását célzó, objektív kritériumokon alapuló következetes differenciálás.

6.3. Adókedvezmények a magánbefektetők számára

- (64) Németország a harmadik felek észrevételeiben annak megerősítését látja, hogy az intézkedés, tekintettel annak kis léptékére és közvetett voltára, nyereségorientáltságára és arra, hogy valamennyi tagállam célvállalkozásaira vonatkozik, nem képez állami támogatást.

7. ÉRTÉKELÉS

7.1. Állami támogatás fennállása

7.1.1. Iparüzési adóval kapcsolatos intézkedés

- (65) A hivatalos vizsgálati eljárás nem oszlatta el a Bizottság aggályait a 2003-as útmutató iparüzési adó-kötelezettség tekintetében a MoRaKG-ben történő állítólagos jogi „pontosságával” kapcsolatban.

- (66) Németország abból indul ki, hogy ez az intézkedés az adóbevételek évi 90 millió EUR összegű csökkenéséhez fog vezetni. Ezt a bevételkiesést azzal magyarázza, hogy kevesebb „balul sikerült szerződés-kötésre” fog sor kerülni. Ezt az indokolást a Bizottság nem találja meggyőzőnek. Nehéz ugyanis elhinni, hogy a kockázatitőke-társaságok olyan rosszul ismerik az adójogot, hogy nem képesek elkerülni az ilyenfajta „balul sikerült szerződés-kötéseket” és az ebből eredő adókötelezettségeket. Ezenkívül a harmadik felek is nyilvánvalóan a Bizottság álláspontját erősítik meg, minthogy a BVK is megállapította, hogy a MoRaKG az ágazat további elbizonytalanításához vezet.
- (67) A Bizottság mindenesetre megállapítja, hogy az intézkedés egyértelműen olyan állami források kieséséhez vezetne, amelyek különben (a korábbi helyzetben) az államhoz befolytak volna. A Bizottság ezért megállapítja, hogy az intézkedést állami forrásokból biztosítják.
- (68) Tekintet nélkül arra a jelen ügy szempontjából lényegtelen kérdésre, hogy a 2003-as útmutató összeegyeztethető-e a német adórendszer jellegével és logikájával, a Bizottság az eljárás elindításáról szóló határozatban megállapította, hogy a MoRaKG láthatóan eltér az útmutatótól, a következők miatt:
- a kockázatitőke-társaságok a széles nyilvánosságnak szóló ajánlatokkal kereshetik meg a befektetőket, amit a 2003-as útmutató viszont kizár,
 - a MoRaKG szerint a kockázatitőke-társaságok tevékenységükkel kapcsolatban üzlethelyiségeket és üzletszerű szervezetet tarthatnak fenn, ezzel szemben a 2003-as útmutató tiltja a „jelentős saját szervezetet”, és a foglalkoztatottak létszámát és az üzlethelyiségeket a „nagy magánvagyon” esetében szokásos mértékre korlátozza,
 - a portfóliótársaságokban kockázatitőke-társaságok által folytatott vállalkozói tevékenységet a MoRaKG nem tiltja kifejezetten, ezzel szemben a 2003-as útmutató – mint a (13) preambulumbekzdés már említette – nem engedi meg a portfóliótársaságokban vállalkozói tevékenységek folytatását.
- (69) A vizsgálati eljárás keretében beérkezett észrevételek nem tették lehetővé ezen aggályok eloszlátását. A Bizottságnak ezért azt a következtetést kell levonnia, hogy a MoRaKG bővíti az iparűzésiadó-fizetési kötelezettség alól kikerülő potenciális kedvezményezetttek körét, mivel lehetséges, hogy néhány kockázatitőke-társaságot, amely a 2003-as útmutató szerint iparűzésiadó-kötelezett lenne, nem iparűzésiadó-kötelezettként sorolnak be. Ezzel a szóban forgó intézkedés bizonyos kockázatitőke-társaságoknak adókedvezményt nyújt, mivel megengedi számukra, hogy bizonyos tevékenységeket folytassanak, és mégis mentesüljenek az adókötelezettség alól, szemben azokkal a kockázatitőke-alapokkal/magántőkealapokkal, amelyek csak a 2003-as útmutató hatálya alá tartoznak, és amelyek emiatt e tevékenységek folytatása esetén adókötelesek lennének.
- (70) Ezenkívül az intézkedés csak bizonyos, a MoRaKG hatálya alá tartozó kockázatitőke-társaságok számára biztosít szelektív előnyt a kockázatitőke-alapokkal/magántőkealapokkal szemben. A kockázatitőke-társaságok számára ugyanis csak akkor jelent előnyt az intézkedés, ha a MoRaKG fogalom meghatározásának megfelelően. Így azok a kockázatitőke-alapok/magántőke-alapok, amelyek teljes eszközállományuk kevesebb mint 70 %-át fektették célvállalkozásokban lévő sajáttőke-részesedésekbe, nem élhetnek az intézkedés előnyeivel, még akkor sem, ha lényegében ugyanazt a tevékenységet folytatják. Ugyanez vonatkozik azokra a kockázatitőke-alapokra/magántőkealapokra, amelyeknek vagy a székhelye, vagy az üzletvezetése nincs Németországban. Ennek következtében azok a kockázatitőke-alapok/magántőkealapok, amelyek Németországban csak állandó telephellyel rendelkeznek, nem élhetnek a MoRaKG szerinti intézkedés előnyeivel, még akkor sem, ha pontosan ugyanazt a tevékenységet folytatják, mint a kockázatitőke-társaságok.
- (71) Így csak az e kis körhöz tartozó vállalatokat mentesítik állami forrásból működési költségeik egy része (nevezetesen egy adókötelezettség) alól, amelyet a jelenlegi jogi keretek között normális esetben maguknak kellene viselniük. Ezen előny kedvezményezettjei főként magánbefektetési tőke és vállalkozási tőke rendelkezésre bocsátásával foglalkoznak, és versenyben állnak más Németországban és más tagállamokban letelepedett befektetési társaságokkal. Azáltal, hogy ez az adózási intézkedés növeli azokat a pénzügyi eszközöket, amelyek a kedvezményezetttek rendelkezésére állnak tevékenységük folytatásához, megerősíti helyzetüket közösségi versenytársikkal szemben. Ez a támogatás ezért alkalmas arra, hogy hátrányosan érintse a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (72) A Bizottság ezért arra az eredményre jutott, hogy a bejelentett iparűzési adóra vonatkozó intézkedés esetében az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése értelmében vett, meghatározott kockázatitőke-társaságoknak nyújtott állami támogatásról van szó.

7.1.2. Veszteségek levonása

- (73) Mint a 4.2. szakasz ismertette, Németország alapvetően elismeri, hogy a veszteség elhatárolásának újbóli bevezetése a céltársaságokba befektető kockázatitőke-társaságok esetében szelektív, és mind a kockázatitőke-társaságokat, mind a célvállalkozásokat előnyben részesíti. Németország mégis azt az álláspontot képviseli, hogy megfelelő és gyakorlatias módon elhatárolták a kockázatitőke-társaságokat és a célvállalkozásokat, és a vállalkozások adózásáról szóló bizottsági közlemény 24. pontja szerinti elhatárolás (amely szerint az adórendszer bizonyos különbségeit indokolttá tehetik az adófizetők közötti objektív különbségek) az adófizetők közötti objektív különbségek miatt indokolt, mivel a veszteség felhasználásának 2008-as általános bevezetése a kockázatitőke-piac számára különös nehézséget okoz.

- (74) A Bizottság először is leszögezi, hogy az intézkedés az állam számára egyértelműen állami források kiesésével jár. Ezért az intézkedést állami forrásból nyújtják. A kieső adó a célvállalkozásokhoz és a kockázatitőke-társaságokhoz kerül, mivel ezek az intézkedés kedvezményezettjei. A veszteség elhatárolására vonatkozó, olyan célvállalkozásokra érvényes kevésbé szigorú rendelkezések, amelyekben kockázatitőke-társaság szerzett részesedést, gazdasági előnyt jelentenek a vállalkozások e két csoportja számára, és lehetővé teszik számukra, hogy adót takarítsanak meg. A célvállalkozás először is a veszteség elhatárolásából tesz szert haszonra, mivel ez lehetővé teszi számára, hogy elszámolja a veszteségeket, és ezáltal kevesebb adót fizessen, amit egyébként a visszaélések megakadályozását célzó előírások kizárnának. A kockázatitőke-társaság annyiban csaknem közvetlen kedvezményhez jut, hogy az egyéb felvásárlók az elszámolás lehetőségét nem tudják kihasználni.
- (75) Mivel az adómegetakarítás lényegében csak akkor érhető el, ha kockázatitőke-társaságok célvállalkozásokba fektetnek be, a célvállalkozások közvetlenül is kedvezményhez jutnak. Az intézkedés ugyanis ösztönzést kínál a kockázatitőke-társaságoknak, amely arra indítja őket, hogy célvállalkozásokba, ne pedig más olyan vállalkozásokba fektessenek be, amelyek pusztán gazdasági megfontolások alapján a kockázatitőke-befektetők számára szóba jöhetnének. A célvállalkozások emiatt más mértékben és más feltételekkel juthatnak kockázati tőkéhez, mint az intézkedés nélkül. Az intézkedés ebből következően alkalmas arra, hogy közvetlenül erősítse a célvállalkozások tőkebázisát.
- (76) Ezenkívül vissza kell utasítani Németországnak azt az érvelését, miszerint ez az intézkedés – még ha nem is zárható ki, hogy a célvállalkozás fogalmának meghatározása magában foglalja a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat – az ilyen vállalkozások számára nem jelent előnyt. Németország érvelése szerint egy olyan célvállalkozás, amely nehéz helyzetben van, nem ér el nyereséget, amely kiegyenlítené a veszteségeket és adóztatható lenne. Ezért az ilyen vállalkozások esetében lényegtelen a korábbi időszakból származó veszteség felhasználásának lehetősége. A MoRaKG ebből következően a közösségi fogalom meghatározás értelmében vett nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára nem jelent előnyt. A Bizottság nézete szerint ez az érvelés nem következetes, mivel a nehéz helyzetben lévő vállalkozás vagy „kiürített társaság” felvásárlója valójában adózási okból különösen érdekelt lehet annak elhatárolt veszteségében.
- (77) Ezek az előnyök ezért alkalmasak arra, hogy hátrányosan érintsék a versenyt. A kockázatitőke-társaságok esetében a Bizottság ezt a kritériumot a (71) preambulumbekkezdésben megvizsgálta az iparűzési adó szabályozása szempontjából. A célvállalkozásokat illetően a Bizottság megállapítja, hogy ezek a vállalkozások minden elképzelhető gazdasági ágazatban működhetnek, vagyis olyan gazdasági ágazatokban is, amelyekben Közösségen belüli kereskedelem folyik vagy folyhat. Ezért a számukra nyújtott gazdasági előny alkalmas arra, hogy hátrányosan érintse a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (78) Másodszor, a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedés vitathatatlanul szelektív.
- (79) Harmadszor, a Bizottság megállapítja, hogy Németországnak nem sikerült bizonyítania, hogy az intézkedés összeegyeztethető a német adórendszer jellegével és logikájával. Még ha igaz is lenne, hogy a veszteség felhasználására vonatkozó korlátozás különös nehézséget jelent a kockázatitőke-piac számára, és emiatt indokolt lenne a különleges bánásmód, ez a Bizottság álláspontja szerint nem indokolná Németország által meghatározott, adófizetők közötti megkülönböztetést, mivel a veszteség elhatárolásának tilalma alól nem mentik fel a teljes kockázatitőke-szektor. Ha helyesek lennének Németország feltételezései, nem állna fenn objektív indok arra, hogy kizárják az intézkedésekből azokat a vállalkozásokat, amelyek ugyanazokba a célvállalkozásokba fektetnek be, de nem kockázatitőke-társaságok. Azok a vállalkozások azonban, amelyek nem kockázatitőke-társaságok, csak abban a ritka esetben vehetik igénybe az intézkedést, ha egy kockázatitőke-társaságtól vásárolnak fel egy célvállalkozásban lévő részesedést. Ezt az álláspontot a BVK 5.2. szakaszban ismertetett észrevételei is megerősítik.
- (80) Ezen túlmenően az intézkedés nem tűnik összeegyeztethetőnek a német adórendszer jellegével és logikájával, mivel nem támasztották alá, hogy a veszteség felhasználására vonatkozó korlátozás miért jelent különös nehézséget a kockázatitőke-társaságok számára akkor, ha célvállalkozásokba fektetnek be, és miért nem jelent különös nehézséget akkor, ha ugyanazokat a tevékenységeket folytatva más olyan vállalkozásokat, például jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozásokat látnak el tőkével, amelyek számára szintén nehézséget jelenthet a kockázati tőkéhez való hozzájutás (különösen fiatal, innovatív vállalkozások).
- (81) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy Németország a veszteségek továbbvitele során a visszaélések megakadályozását célzó intézkedések 2.4.1. szakaszban már említett, a vállalkozások adózásának reformjáról szóló 2008. évi törvénnyel elvégzett szigorításával állapította meg az új általános adóelőírást ezen a területen. Ezeket a visszaélések megakadályozását célzó intézkedéseket tennék részben meg nem történtté a veszteség elhatárolására vonatkozó kevésbé szigorú, a vállalkozások kiválasztott csoportjára érvényes intézkedésekkel, amit a 2008 óta érvényes adórendszer jellege és logikája láthatóan nem indokol.
- (82) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a bejelentett veszteség továbbvitelére vonatkozó intézkedés esetében az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése értelmében vett, célvállalkozásoknak és kockázatitőke-társaságoknak nyújtott állami támogatásról van szó.

7.1.3. Adókedvezmények a magánbefektetők számára

- (83) Mint azt a 4.3. szakasz ismertette, Németország kijelentette, hogy ez az intézkedés egyáltalán nem képez állami támogatást, mivel a kedvezményezettek természetes személyek. Németország ugyanakkor azt állítja, hogy az intézkedés révén nem keletkezik a célvállalkozások számára bizonyítható és számszerűsíthető előny, és az intézkedés így nincs hatással a részesedések árára. A magánbefektetők adómentesítése – Németország állítása szerint – valóban csekély, és csak a befektető sikeres kilépése esetén realizálódik. Az intézkedés Németország álláspontja szerint ezért csak csekély mértékben ösztönzi a célvállalkozásokba való befektetést. Ennek megfelelően a célvállalkozások és más vállalkozások közötti versenyt az intézkedés csak csekély mértékben torzíja.
- (84) Mint a 2.1. szakaszban szerepel, az intézkedés miatt évi 30 millió EUR összegű állami forrás esik ki Németországban. Az intézkedést következképpen állami forrásból finanszírozzák.
- (85) A szóban forgó intézkedés az adóösztönzők révén arra indítja a magánszemélyeket, hogy a vállalkozások kiválasztott csoportjába (vagyis a célvállalkozásokba) fektessenek be, ne pedig más olyan vállalkozásokba, amelyek pusztán gazdasági megfontolások alapján a kockázati-tőke-befektetők számára szóba jöhetnének. A célvállalkozások emiatt más mértékben és más feltételekkel juthatnak kockázati tőkéhez, mint az intézkedés nélkül. Az intézkedés ebből következően alkalmas arra, hogy közvetetten erősítse a célvállalkozások tőkebázisát. Ez a végkövetkeztetés akkor is tartható, ha a befektetőknek nyújtott adóelőnyt jövőbeni nyereségektől teszik függővé, és az összeg – mint Németország és a harmadik felek hangsúlyozzák – viszonylag csekély. Az intézkedés jellegeből adódóan nehéz előzetesen pontosan számszerűsíteni azt az előnyt, amelyre a célvállalkozások az intézkedésből fakadóan szert tesznek⁽¹⁷⁾. Ezért nem vonható le az a következtetés, hogy a célvállalkozásoknak juttatott támogatás esetében mindig *de minimis* összegekről van szó. Ezen túlmenően azt, hogy a bizonyos vállalkozásokba befektető magánszemélyeknek nyújtott adókedvezmény esetében, függetlenül az egy magánszemélynek nyújtott előny mértékétől, az e vállalkozások javát szolgáló állami támogatásról lehet szó, a Bíróság is megerősítette⁽¹⁸⁾.
- (86) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a jövedelemadókedvezményre vonatkozó intézkedés szelektív, és korlátozott számú vállalkozást részesít előnyben, mivel

számukra a szokásos piaci feltételekhez képest jobb hozzáférést biztosít a kockázati tőkéhez. Az előnyt állami forrásból nyújtják, mivel alapjában véve csökkent adóbevételekkel teremtenek a magánszemélyek számára piaci ösztönzőket, amelyek arra indítják őket, hogy a célvállalkozásokat lássák el tőkével, ne pedig más olyan vállalkozásokat, amelyek a jövedelmi kilátások alapján a tőkebefektetők számára rendes körülmények között szóba jöhetnének.

- (87) A (77) preambulumbekzdés fejt ki, hogy ez a támogatás mennyiben érintheti hátrányosan a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet.
- (88) A Bizottság ezért azt a következtetést vonja le, hogy a módosított adókedvezményre vonatkozó intézkedés esetében az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése értelmében vett, célvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásról van szó.

7.2. Összeegyeztethetőség az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal

7.2.1. Az intézkedés bejelentése

- (89) Németország bevezetése előtt bejelentette a MoRaKG-t, és ezzel eleget tett az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek. Mivel a MoRaKG valamennyi intézkedésének az a közös célja, hogy támogassa a vállalkozások magán kockázati tőkével való ellátását, a Bizottság a kockázati-tőke-befektetésekről szóló iránymutatás alapján vizsgálta a közös piaccal való összeegyeztethetőségüket.
- (90) A Bizottság emellett azt is megvizsgálta, hogy a szóban forgó intézkedésekre alkalmazandók-e további állami támogatási keretek vagy rendeletek, mint például a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott támogatások közösségi keretrendszer⁽¹⁹⁾, a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK rendelet (általános csoportmentességi rendelet)⁽²⁰⁾ (a továbbiakban „általános csoportmentességi rendelet”) és a Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2006. december 15-i 1998/2006/EK rendelet⁽²¹⁾. A vizsgált intézkedésekkel ellentétben e közösségi keret, illetve rendeletek kizárják hatályuk alól a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat és a hajógyártásban, szén- és acéliparban tevékenykedő vállalkozásokat, és/vagy a támogathatóságot a kkv-kre korlátozzák. A Bizottság az előbbi okok miatt úgy véli, hogy e közösségi keret és rendeletek hatálya kizárja a bejelentett intézkedésekre való alkalmazandóságukat.

⁽¹⁷⁾ Kifejezetten nehéz előzetesen megállapítani, hogy milyen különbség lenne azon tőke összege és feltételei között, amelyet az intézkedés nélkül nyújtanának, illetve az intézkedésből adódó összeg/feltételek között.

⁽¹⁸⁾ C-156/98 sz. Németország kontra Bizottság ügy, EBHT 2000., I-6857, 64. pont: „Amint azt ezen ítélet 30. pontja is megállapította, először is abból kell kiindulni, hogy a vitatott támogatási szabállyal támogatást nyújtanak a kedvezményezett vállalkozások működtetéséhez; [...]”

⁽¹⁹⁾ HL C 323., 2006.12.30., 1. o.

⁽²⁰⁾ HL L 214., 2008.8.9., 3. o.

⁽²¹⁾ HL L 379., 2006.12.28., 5. o.

7.2.2. Iparüzési adóval kapcsolatos intézkedés

- (91) Mint azt a 7.1.1. szakasz ismertette, az iparüzési adóra vonatkozó intézkedés a kockázatitőke-társaságokat előnyben részesítő állami támogatást képez. Ez az intézkedés mindazonáltal nem kínál kifejezett ösztönzőket a kockázatitőke-társaságoknak, hogy kockázatitőke-befektetéseket eszközöljenek, hanem csupán lehetővé teszi számukra, hogy nagyobb pénzügyi forrásokkal rendelkezzenek, amelynek felhasználásáról szabadon dönthetnek (vagyis magasabb osztalékfizetést partnereik számára).
- (92) A jelen intézkedéssel szemben a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás szerint nem adható állami támogatás kockázati tőke formájában a nagyvállalkozásoknak, a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak és a hajógyártás, a szén- és az acélipar ipari ágazatok vállalkozásainak. Az iparüzési adóra vonatkozó intézkedés azonban előnyben részesítheti az ilyenfajta vállalkozásokat, különösen a nagyvállalkozásokat. Ezért az intézkedés hatálya nem egyeztethető össze a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatással.
- (93) Az intézkedés nem egyeztethető össze a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 4. pontjával, mivel nem teljesülnek e pont alkalmazásának különleges előfeltételei. Így a befektetési részösszegek maximális mértéke a 4. pont szerint egy tizenkét hónapos időszak során kedvezményezettenként nem haladhatja meg az 1,5 milliárd EUR-t. A vizsgált intézkedés nem határoz meg ilyen felső határt. Továbbá, a kockázatitőke-befektetésről szóló iránymutatás szerint az állami támogatási intézkedések keretében nyújtott finanszírozásnak a kisvállalkozások esetében a bővítési szakaszra, a közép vállalkozások esetében pedig a korai szakaszra kell korlátozódnia. Ezek az előfeltételek nem teljesülnek, mivel a célvállalkozások nagyvállalkozások is lehetnek.
- (94) Az intézkedés nincs összhangban a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 6. és 7.1. pontja szerinti halmozódási és jelentési előírásokkal.
- (95) A Bizottság úgy látja továbbá, hogy nem vizsgálhatja az intézkedést abból a szempontból, hogy összeegyeztethető-e a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 5. pontjának rendelkezéseivel. Az állami támogatásnak a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás szerint olyan meghatározott piaci hiányosságra kell irányulnia, amelynek léte megfelelően bizonyítható. Németország nem nyújtott be bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a célvállalkozásokat meghatározott piaci hiányosság érintené.
- (96) A Bizottság ezért arra az eredményre jut, hogy az iparüzési adóra vonatkozó intézkedés nem egyeztethető össze a közös piaccal.

7.2.3. Veszteségek levonása

- (97) Mint azt a 7.1.2. szakasz ismertette, a veszteség továbbvitelére vonatkozó intézkedés a kockázatitőke-társaságok és a célvállalkozások szintjén állami támogatást képez. A támogatásra a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 4.2. pont d) alpontja értelmében vett adózási ösztönző formájában kerül sor.
- (98) A Bizottság a jelen intézkedést a már a (92), (93), (94) és (95) preambulumbekzdésben ismertetett okokból nem tekintheti összeegyeztethetőnek a közös piaccal; nincs összhangban sem a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 2.1. pontja szerinti kizárási kritériumokkal, sem a 6. és 7.1. pont szerinti halmozódási és jelentési előírásokkal, sem a 4. pontban előírt feltételekkel; ezenkívül nem bizonyított a piaci hiányosság fennállása, amely a célvállalkozásokat és a kockázatitőke-társaságokat érintené, ezért a Bizottság nem vizsgálhatja meg alaposabban a szóban forgó intézkedések kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 5. pontjával való összeegyeztethetőségét.
- (99) Az intézkedésben nem zárják ki a célvállalkozásban lévő meglévő részesedések megszerzését (kiváltási tőke). A kiváltási finanszírozás azonban a „kockázati tőke” kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás szerinti fogalom meghatározása alapján nem megengedett.
- (100) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy az adókedvezmény jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásokba befektető kockázatitőke-társaságokra való korlátozása ellentmondani látszik az intézkedés kinyilvánított céljának, amely a kockázatitőke-befektetések előmozdítása. A fiatal, innovatív vállalkozások ugyanis, amelyeknek kockázati tőkére van szükségük, a jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásán kívül más jogi formát is választhatnak. A jogi személyiséggel nem rendelkező vállalkozás jogi formájában működő fiatal, innovatív vállalkozásokat az intézkedés nem részesítené kedvezményben.
- (101) A Bizottság ezért arra az eredményre jut, hogy a veszteség elhatárolására vonatkozó intézkedés nem egyeztethető össze a közös piaccal.
- 7.2.4. Adókedvezmények a magánbefektetők számára
- (102) Mint azt a 7.1.3. szakasz ismertette, a jövedelemadókedvezményre vonatkozó intézkedés a célvállalkozások szintjén közvetett állami támogatást képez. Mivel az intézkedés ösztönzőket teremt a magánszemélyek számára, hogy a célvállalkozásokba fektessenek be, előnyben részesítheti a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 4.2. pontjának d) pontja szerinti kockázatitőke-befektetéseket.

- (103) A Bizottság a jelen intézkedést a már a (92), (93), (94) és (95) preambulumbekzdésben ismertetett okokból nem tekintheti összeegyeztethetőnek a közös piaccal; nincs összhangban sem a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 2.1. pontja szerinti kizárási kritériumokkal, sem a 6. és 7.1. pont szerinti halmozódási és jelentési előírásokkal, sem a 4. pontban előírt feltételekkel; ezenkívül nem bizonyított a piaci hiányosság fennállása, amely a célvállalkozásokat és a kockázatitőke-társaságokat érintené, ezért a Bizottság nem vizsgálhatja felül alaposabban a szóban forgó intézkedések kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 5. pontjával való összeegyeztethetőségét.
- (104) A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy a jövedelemadó-kedvezményre vonatkozó intézkedés a jelenlegi formájában a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás szerint nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek. Mivel azonban a magánszemélyeknek viszonylag csekély ösztönzőket adnak, amelyek a célvállalkozásokba való befektetésre indítanak, és így a célvállalkozások számára nyújtott előny is csekély lenne, az intézkedés vélhetően csak csekély mértékben torzítaná a célvállalkozások és a nem célvállalkozás vállalkozások közötti versenyt. Másrészt az intézkedés annyiban alkalmas arra, hogy általános pozitív hatást fejtsen ki, hogy hozzájárulhat ahhoz, hogy a kockázati tőkét igénylő vállalkozásokat megbízható gazdasági szempontok alapján lássák el kockázati tőkével. A magánbefektetők ugyanis a szóba jöhető célvállalkozásokat a tőkebefektetés jövedelmi kilátásai alapján választják ki. A Bizottság ezért megállapítja, hogy az intézkedés az e határozat 3. cikkében felsorolt feltételek teljesítésével összhangba hozható a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás előfeltételeivel.

7.3. Összeegyeztethetőség a közös piaccal

- (105) Az iparűzési adóra vonatkozó intézkedés és a veszteség elhatárolására vonatkozó intézkedés, amely a kockázatitőke-társaságokat előnyben részesítheti, ütközik a közös piac szabályaival, különös tekintettel az EK-Szerződés 43. cikke értelmében vett letelepedés szabadságával (lásd a 3.5. szakaszt).
- (106) Németország magyarázata szerint a MoRaKG részletes rendelkezéseket tartalmaz a kockázatitőke-társaságok szerkezetére és üzleti tevékenységére vonatkozóan. Idetartoznak különösen a kockázatitőke-társaságok tranzakciónak típusaira, befektetési politikájára, a vállalatcsoportokba való integrálódásuk kérdésére és a kockázatitőke-társaságokban lévő részesedések minimális névértékére vonatkozó előírások. Ezek az előírások valamennyi kockázatitőke-társaságra alkalmazandók lennének. A külföldi tőkebefektetési társaságok német állandó telephelyei esetében nem biztosítható, hogy a társaság egésze

betartsa az előírásokat. A német állandó telephely csupán korlátozott elismerése ebből következően lehetőséget adna az előírások megkerülésére és ezáltal tényleges érvénytelenítésére. Minden pénzügyi felügyeleti hatóság a mindenkori nemzeti előírások alapján felügyeli a hatáskörébe tartozó vállalkozásokat, amely előírások jelentős része az uniós joggal harmonizált. A kockázatitőke-finanszírozás területén azonban nem harmonizálták ilyen módon az uniós joggal a felügyeleti előírásokat.

- (107) A Bizottság versenyjogi aggályait nem oszlatták el. Először is, a Németországon kívüli székhellyel és németországi állandó telephellyel rendelkező EK- és EGT-vállalkozásoknak alapvetően támogathatóknak kellene lenniük, ha bizonyítani tudják, hogy teljesítik a támogatási szabályokban felsorolt előfeltételeket és a kockázatitőke-társaságok szerkezetére és üzleti tevékenységére vonatkozó rendelkezéseket (amennyiben ezek összeegyeztethetők az EK-Szerződéssel). Az az érv, miszerint a BaFin nem képes arra, hogy felügyelje ezeket a társaságokat, nem jelenti szükségszerűen sem azt, hogy ezek versenyelőnyt élveznek a Németországban letelepedett társaságokkal szemben, sem azt, hogy ezek ténylegesen nem felelnek meg a támogatási szabályokban felsorolt előfeltételeknek és a kockázatitőke-társaságok szerkezetére és üzleti tevékenységére vonatkozó rendelkezéseknek. Ez az érv ezért önmagában nem elegendő az EK-Szerződés egyik alapvető szabályától való eltéréshez.
- (108) Összefoglalóan megállapítható, hogy a Bizottságnak az a benyomása, hogy Németország ugyanezt a célt kevésbé diszkriminatív eszközökkel is elérhetné⁽²²⁾. Így a támogatási szabályokban felsorolt előfeltételek teljesítéséről meg lehetne győződni például a BaFin-hez felülvizsgálat céljából önkéntesen benyújtott beadványok, a külföldi felügyeleti hatóság igazolása vagy független könyvvizsgálói jelentés segítségével is. Németországnak ezért lehetővé kellene tennie a németországi állandó székhellyel rendelkező külföldi társaságok számára annak igazolását, hogy megfelelnek a támogatási szabályokban felsorolt előfeltételeknek és a kockázatitőke-társaságok szerkezetére és üzleti tevékenységére vonatkozó rendelkezéseknek.

- (109) A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy az iparűzési adóra vonatkozó rendelkezés és a veszteség elhatárolására vonatkozó rendelkezés nem egyeztethető össze a közös piaccal, mivel ütközik az EK-Szerződés 43. cikkének értelmében vett letelepedés szabadságának alapelveivel.

⁽²²⁾ Így például Franciaország a N 629/07. számú állami támogatás esetében (HL C 206., 2009.9.1., 1. o.) meghatározta azt a lehetőséget, hogy az olyan külföldi befektetési szerkezeteknek is állami támogatást nyújt, amelyek hasonlóak a Franciaországban letelepedett szerkezetekhez, amelyekre a vizsgált állami támogatás irányult. További példa az N 36/09. számú állami támogatás (HL C 186., 2009.8.8., 3. o.).

8. KÖVETKEZTETÉS

- (110) A Bizottság az iparűzésiadó-kötelezettséggel kapcsolatos állami támogatási intézkedést nem tekinti összeegyeztethetőnek az EK-Szerződéssel.
- (111) A Bizottság a veszteség elhatárolásával kapcsolatos támogatási intézkedést a kockázatitőke-társaságok által megszerzett célvállalkozások esetében nem tekinti összeegyeztethetőnek az EK-Szerződéssel.
- (112) A Bizottság megállapítja továbbá, hogy az e határozat 3. cikkében felsorolt feltételek teljesítésével szavatolható a magánbefektetőket célzó, adókedvezményre vonatkozó intézkedés EK-Szerződéssel való összeegyeztethetősége,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Németország által tervezett, a tőkebefektetések általános feltételeinek korszerűsítéséről szóló törvény (MoRaKG) 1. cikkének 19. §-án és 4. cikkén alapuló állami támogatási program nem összeegyeztethető a közös piaccal.

Az állami támogatási szabályok ezért nem hajthatók végre.

2. cikk

A Németország által tervezett, a MoRaKG 1. cikkének 20. §-án alapuló állami támogatási program a 3. cikkben felsorolt feltételeknek való megfelelés esetén összeegyeztethető a közös piaccal.

3. cikk

A MoRaKG 1. cikkének 20. §-a szerinti állami támogatási programot úgy módosítják, hogy teljesüljenek a következő előfeltételek:

- a „célvállalkozások” fogalom meghatározását az általános csoportmentességi rendelet⁽²³⁾ I. mellékletében szereplő

fogalom meghatározás értelmében vett kis- és középvállalkozásokra korlátozzák,

- a „célvállalkozás” fogalom meghatározása kizárja a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat és a hajógyártás, szén- és acélipari ágazatokban működő vállalkozásokat,
- a maximális befektetési részösszeg egy-egy tizenkét hónapos időszak során megcélzott kvv-nként legfeljebb 1,5 millió EUR, és magvető, induló és bővítési finanszírozásra korlátozódik;
- Németország egy olyan mechanizmust dolgoz ki, amellyel szavatolható, hogy az intézkedés összhangban legyen a kockázatitőke-befektetésekről szóló iránymutatás 6. és 7.1. pontja szerinti halmozódási és jelentési előírásokkal;
- A megcélzott kvv-ben meglévő részesedések megszerzése (kiváltási tőke) kizárt;
- A célvállalkozás jogi formáját illetően nem állnak fenn különös feltételek.

4. cikk

Németország e határozat közzétételét követően két hónapon belül közli a Bizottsággal, hogy milyen intézkedéseket hozott a határozatnak való megfelelés érdekében.

5. cikk

E határozat címzettje a Németországi Szövetségi Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2009. szeptember 30-án.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

⁽²³⁾ Lásd a 20. lábjegyzetet.